

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሁለተኛ ዓመት ቁጥር 13
አዲስ አበባ — የካቲት ፯ ቀን ፲፱፻፹፭

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

2nd Year No. 13
ADDIS ABABA - 15th February, 1996

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፳፭/፲፱፻፹፭ ዓ.ም.
የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ፲፳ ፪፻፳፱

CONTENTS

Proclamation No. 25/1996
Federal Courts Proclamation Page 129.

አዋጅ ቁጥር ፳፭/፲፱፻፹፭

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የዳኝነት ሥልጣን በፌዴራል መንግሥቱና በክልሎች የተከፋፈለ በመሆኑ፤

ሕገ መንግሥቱን መሠረት በማድረግ የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ሥልጣን መወሰን አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭ (፩) መሠረት የሚከተለው ታውጧል።

ክፍል አንድ ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር ፳፭/፲፱፻፹፭” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ፤

፩. “የፌዴራል መንግሥት ባለሥልጣኖች” ማለት የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤትና የፌዴሬሽን ምክር ቤት አባሎች፣ ከሚኒስትር ደረጃ በላይ የሆኑ የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣኖች፣ ሚኒስትሮች፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች እና በተመሳሳይ ደረጃ ላይ የሚገኙ የፌዴራል መንግሥት ባለሥልጣኖች ናቸው፤

፪. “የፌዴራል መንግሥት ሠራተኞች” ማለት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ውስጥ ከተጠቀሱት ውጭ ያሉ በፌዴራል መንግሥት ሥራ ላይ የተሰማሩ ሠራተኞችን ሁሉ ያጠቃልላል፤

PROCLAMATION NO. 25/ 1996

FEDERAL COURTS PROCLAMATION

WHEREAS, in the Federal Democratic Republic of Ethiopia, judicial power is vested in both the Federal Government and the Regions;

WHEREAS, it is found necessary to determine the jurisdiction of the Federal Courts on the basis of the Constitution;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55 (1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

PART ONE General

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Federal Courts Proclamation No. 25/1996.”

2. Definitions

In this Proclamation:

- 1) “Officials of the Federal Government” means members of the House of Peoples’ Representatives and of the House of the Federation, officials of the Federal Government above ministerial rank, ministers, judges of the Federal Supreme Court and other officials of the Federal Government of equivalent rank;
- 2) “Employees of the Federal Government” includes all employees, other than those referred to under sub-Article (1) hereof, engaged in the activities of the Federal Government;

የንዱ ዋጋ } 3.45
Unit Price }

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፱፻፩
Negarit G.P.O.Box 80,001

- ፫. “የፌዴራል መንግሥት ሕጎች” ማለት ሕገ መንግሥቱን የማይቃረኑና በሕገ መንግሥቱ ላይ የተጠቀሱትን በፌዴራል መንግሥቱ ሥልጣን ክልል ሥር ያሉ ጉዳዮችን የሚመለከቱ በሥራ ላይ ያሉ ነባር ሕጎችን ይጨምራል፤
- ፬. “ፌዴራል ፍርድ ቤቶች” ማለት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ናቸው፤
- ፭. “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

ክፍል ሁለት

ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች የወል የዳኝነት ሥልጣን

- ፩. መሠረቱ
- የፌዴራል ፍርድ ቤቶች፤
- ፩. ሕገ መንግሥቱን፣ የፌዴራል መንግሥቱን ሕጎች፣ ዓለም አቀፍ ስምምነቶችን መሠረት በማድረግ በሚነሱ ጉዳዮች፤
- ፪. በፌዴራል መንግሥቱ ሕግ ተገልጸው በተወሰኑ ባለገዳዮች፤
- ፫. በፌዴራል መንግሥቱ ሕገ መንግሥት ወይም በሕግ በተገለጹ ቦታዎች ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል።

- ፬. የወንጀል የዳኝነት ሥልጣን
- የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሚከተሉት የወንጀል ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል፤

- ፩. በሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱና በመንግሥት የሀገር ውስጥ ፀጥታ ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፪. በውጭ ሀገር መንግሥት ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፫. በሰው ልጆች መብት ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፬. በፌዴራል መንግሥቱ የቀረጥና የግብር ገቢዎች፣ በጠቅላላ የገንዘብ ጥቅሞች ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፭. የሐሰት ገንዘብን በሚመለከቱ ወንጀሎች፤
- ፮. በፌዴራል መንግሥት ሰነዶች ላይ የሐሰት ስራ በመሥራት በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፯. ከአንድ ክልል በላይ ወይም በዓለም አቀፍ ደረጃ አገልግሎት በሚሰጡ መገናኛዎች ፀጥታና ነጻነት ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች፤
- ፰. የበረራ ደህንነትን በሚመለከቱ ወንጀሎች፤
- ፱. የውጭ ሀገር ዜጎችን በሚመለከቱ ወንጀሎች፤
- ፲. የአደገኛና አደንዛዥ ዕጾች ሕገ-ወጥ ዝውውርን በሚመለከቱ ወንጀሎች፤
- ፲፩. በተለያዩ ክልሎች ወይም በፌዴራልና በክልል ፍርድ ቤቶች የሥልጣን ክልል ሥር በሚወድቁና በተያያዙ ወንጀሎች፤
- ፲፪. የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣኖችና ሠራተኞች በሥራቸው ወይም በኃላፊነታቸው ምክንያት ተጠያቂ በሚሆኑባቸው የወንጀል ጉዳዮች።

- ፷. የፍትሐ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን
- የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሚከተሉት የፍትሐ ብሔር ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል፤

- ፩. የፌዴራል መንግሥቱ አካል ተከራካሪ በሆነበት ጉዳይ፤
- ፪. መደበኛ ነዋሪነታቸው በተለያዩ ክልሎች ውስጥ በሆኑ ሰዎች መካከል በሚነሱ ክርክሮች፤
- ፫. የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣኖችና ሠራተኞች በሥራቸው ወይም በኃላፊነታቸው ምክንያት ተጠያቂ በሚሆኑባቸው ጉዳዮች፤
- ፬. የውጭ ሀገር ዜጋ ተከራካሪ በሆነበት ጉዳይ፤

- 3) “Laws of the Federal Government” includes all previous laws in force which are not inconsistent with the Constitution and relating to matters that fall within the competence of the Federal Government as specified in the Constitution;
- 4) “Federal Courts” means the Federal Supreme Court, the Federal High Court and the Federal First Instance Court;
- 5) “Person” means a natural or juridical person.

PART TWO

Common Jurisdiction of Federal Courts

3. Principle

Federal Courts shall have jurisdiction over:

- 1) cases arising under the Constitution, Federal Laws and International Treaties;
- 2) parties specified in Federal Laws;
- 3) places specified in the Constitution or in Federal Laws.

4. Criminal Jurisdiction

Federal Courts shall have jurisdiction over the following criminal cases:

- 1) offences against the Constitutional order or against the internal security of the state;
- 2) offences against foreign states;
- 3) offences against the law of nations;
- 4) offences against the fiscal and economic interests of the Federal Government;
- 5) offences regarding counterfeit currency;
- 6) offences regarding forgery of instruments of the Federal Government;
- 7) offences regarding the security and freedom of communication services operating within more than one Region or at the international level;
- 8) offences against the safety of aviation;
- 9) offences regarding foreign nationals;
- 10) offences regarding illicit trafficking of dangerous drugs;
- 11) offences falling under the jurisdiction of courts of different Regions or under the jurisdiction of both the Federal and Regional Courts as well as concurrent offences;
- 12) offences committed by officials and employees of the Federal Government in connection with their official responsibilities or duties.

5. Civil Jurisdiction

Federal Courts shall have jurisdiction over the following civil cases:

- 1) cases to which a Federal Government organ is a party;
- 2) suits between persons permanently residing in different Regions;
- 3) cases regarding the liability of officials or employees of the Federal Government in connection with their official responsibilities or duties;
- 4) cases to which a foreign national is a party;

- ፭. ዜግነትን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ በሚነሱ ክርክሮች ፤
- ፮. በፌዴራል መንግሥቱ አካላት የተመዘገቡ ወይም የተቋቋሙ የንግድ ድርጅቶችና ማህበሮችን በሚመለከት በሚነሱ ክርክሮች ፤
- ፯. በሚተላለፉ የገንዘብ ሰነዶች (ኔጎሽየብል ኢንስትሩመንትስ) ላይ በሚነሱ ክርክሮች ፤
- ፰. በፈጠራ ፣ በድርሰትና ሥነ ጥበብ ባለቤትነት መብቶች ላይ በሚነሱ ክርክሮች ፤
- ፱. በኢንሹራንስ ውል ላይ በሚነሱ ክርክሮች ፤
- ፲. ተገዶ የመያዝ ሕጋዊነትን ለማጣራት በሚቀርብ አቤቱታ ።

- 5) suits involving matters of nationality;
- 6) suits relating to business organizations registered or formed under the jurisdiction of Federal Government organs;
- 7) suits regarding negotiable instruments;
- 8) suits relating to patent, literary and artistic-ownership rights;
- 9) suits regarding insurance policy;
- 10) application for Habeas Corpus.

፮. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው የፍሬ ነገር ሕጎች

- ፩. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሥልጣን ክልላቸውን መሠረት አድርገው የሚቀርቡላቸውን ጉዳዮች ወይም ክርክሮች ፤
 - ሀ) የፌዴራል መንግሥቱን ሕጎችና ዓለም አቀፍ ስምምነቶችን መሠረት በማድረግ ይዳኛሉ ፤
 - ለ) ጉዳዩ የክልል ሕግን የሚመለከት ሆኖ ሲገኝ በክልሉ ሕግ መሠረት ይዳኛሉ ።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንጽ (፩) (ለ) መሠረት ተፈጻሚ የሚሆነው የክልል ሕግ ከፌዴራል መንግሥቱ ሕጎችና ከዓለም አቀፍ ስምምነቶች ጋር የሚጋጭ ከሆነ በጉዳዩ ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም ።
- ፫. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የያዙት ጉዳይ የሕገመንግሥት ትርጉም ጥያቄ ካስነሳ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ከመስጠታቸው በፊት ለሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ይልኩታል።

6. Substantive Laws to be Applied by Federal Courts

- 1) Federal Courts shall settle cases or disputes, submitted to them within their jurisdiction on the basis of:
 - (a) Federal laws and international treaties;
 - (b) Regional laws where the cases relate to same;
- 2) Regional laws to be applied pursuant to sub-Article (1) (b) hereof shall not be applicable where they are inconsistent with Federal laws and international treaties.
- 3) Where a case brought before them gives rise to issues of Constitutional interpretation, Federal courts shall refer the case to the Council of Constitutional Inquiry prior to giving decision on the matter.

፯. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው የሥነ ሥርዓት ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የማይጋጩ በሥራ ላይ ያሉ የወንጀለኛና የፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕጎች እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጎች በዚህ አዋጅ ባልተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል ።

7. Procedural Laws to be Applied by Federal Courts

The Criminal and Civil Procedure Codes as well as other relevant laws in force shall apply with respect to matters not provided for under this Proclamation insofar as they are not inconsistent therewith.

ክፍል ሦስት

ስለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

PART THREE

Jurisdiction of the Federal Supreme Court

፰. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን፤ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ ብቸኛ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል ፤

8. First Instance Jurisdiction of the Federal Supreme Court

The Federal Supreme Court shall have exclusive first instance jurisdiction over the following:

- ፩. የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣኖች በሥራ ኃላፊነታቸው ምክንያት ተጠያቂ በሚሆኑባቸው የወንጀል ጉዳዮች ፤
- ፪. ዓለም አቀፍ የዲፕሎማቲክ ሕጎችና ልምዶች እንደተጠበቁ ሆነው ፤ የውጭ ሀገር አምባሳደሮች ቆንስላዎች እንዲሁም የዓለም አቀፍ ድርጅቶችና የውጭ መንግሥታት ወኪሎች ተጠያቂ በሚሆኑባቸው የወንጀል ጉዳዮች ፤
- ፫. በሕግ በሚወሰነው መሠረት አንድ ጉዳይ ከአንድ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወደሌላ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ወደራሱ እንዲዛወር በሚቀርብ ጥያቄ ።

- 1) offences for which officials of the Federal Government are held liable in connection with their official responsibility;
- 2) without prejudice to international diplomatic law and custom, offences for which foreign ambassadors, consuls as well as representatives of international organizations and foreign states are held liable;
- 3) application for change of venue from one Federal High Court to another or to itself, in accordance with the law.

፱. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የይግባኝ ሥልጣን
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከተሉትን ጉዳዮች በይግባኝ የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፤

- ፩. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ ሥልጣኑ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች፤
- ፪. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ሰሚነት ሥልጣኑ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ከሰጠው ውሳኔ የተለየ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች።

፲. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ሥልጣን
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለባቸውን የሚከተሉትን ጉዳዮች በሰበር የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፤

- ፩. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች፤
- ፪. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መደበኛ ችሎት የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች፤
- ፫. የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መደበኛ ችሎት ወይም በይግባኝ አይቶ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች።

ክፍል አራት

ስለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

፲፩. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የፍትሕ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን

- ፩. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ግምታቸው ከአምስት መቶ ሺህ (፭፻ ሺህ) ብር በላይ በሆኑ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፤
 - ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፰ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በአንቀጽ ፫ እና ፭ መሠረት በሚቀርቡ የፌዴራል የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች፤
 - ለ) በአዲስ አበባ እና በድራጃ ውስጥ በሚነሱ በሌሎች የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች።
- ፪. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) ድንጋጌ ቢኖርም፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፤
 - ሀ) የግለሰብ ዓለም አቀፍ ሕግን (ፕራይቪት ኢንተርናሽናል ሎው) በሚመለከቱ ጉዳዮች፤
 - ለ) ዜግነትን በሚመለከቱ ጉዳዮች፤
 - ሐ) የውጭ ሀገርን ፍርድ ወይም ብይን ለማስፈጸም በሚቀርብ አቤቱታ፤
 - መ) በሕግ በሚወሰነው መሠረት አንድን ጉዳይ ከአንድ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ራሱ እንዲዛወር በሚቀርብ ጥያቄ።

፲፪. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የወንጀል የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፤

9. *Appellate Jurisdiction of the Federal Supreme Court*
The Federal Supreme Court shall have appellate jurisdiction over:

- 1) decisions of the Federal High Court rendered in its first instance jurisdiction;
- 2) decisions of the Federal High Court rendered in its appellate jurisdiction in variation of the decision of the Federal First Instance Court.

10. *Power of Cassation of the Federal Supreme Court*
In cases where they contain fundamental error of law, the Federal Supreme Court, shall have the power of cassation over:

- 1) final decisions of the Federal High Court rendered in its appellate jurisdiction;
- 2) final decisions of the regular division of the Federal Supreme Court;
- 3) final decisions of the Regional Supreme Court rendered as a regular division or in its appellate jurisdiction.

PART FOUR

Jurisdiction of the Federal High Court and First Instance Court

11. *First Instance Civil Jurisdiction of the Federal High Court*

- 1) The Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following civil cases involving an amount in excess of Birr five hundred thousand (500,000);
 - (a) without prejudice to the jurisdiction of the Federal Supreme Court under article 8 of this Proclamation, federal civil cases submitted pursuant to Articles 3 and 5 herein;
 - (b) other civil cases arising in Addis Ababa and Dire Dawa.
- 2) Notwithstanding the provisions of sub-Article 1 (a) hereof, the Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following civil cases:
 - (a) cases regarding private international law;
 - (b) cases regarding nationality;
 - (c) application regarding the enforcement of foreign judgements or decisions;
 - (d) applications for change of venue from one Federal First Instance Court to another or to itself, in accordance with the law.

12. *First Instance Criminal Jurisdiction of the Federal High Court*

The Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following criminal cases:

፩. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፬ ንዑስ አንቀጽ (፩) (፪) (፫) (፬) እና (፲) በተመለከቱት የወንጀል ጉዳዮች፤

፪. በአዲስ አበባ እና በድሬዳዋ ከተማ ውስጥ በሚነሱና በሥራ ላይ ባሉ ሌሎች ሕጎች ለከፍተኛ ፍርድ ቤት በተሰጡ በሌሎች የወንጀል ጉዳዮች።

፲፫. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የይግባኝ ሥልጣን

የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠውን ውሳኔ በይግባኝ የማየት ሥልጣን ይኖረዋል።

፲፬. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የፍትህ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ግምታቸው እስከ ብር አምስት መቶ ሺህ (፭፻ ሺህ ብር) በሚደርስ ወይም ግምታቸው በገንዘብ ሊተመን በማይችል በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የፍትህ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፤

፩. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮ እና አንቀጽ ፲፩ (፪) ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤትና ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአንቀጽ ፫ እና ፭ መሠረት በሚቀርቡ የፌዴራል የፍትህ ብሔር ጉዳዮች፤

፪. በሕግ ለሌሎች አካላት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአዲስ አበባ እና በድሬዳዋ ከተማ ውስጥ በሚነሱ በሌሎች የፍትህ ብሔር ጉዳዮች።

፲፭. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የወንጀል የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በሚከተሉት የወንጀል ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፤

፩. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፬ ንዑስ አንቀጽ (፬) (፭) (፮) (፯) እና (፱) በተመለከቱት የወንጀል ጉዳዮች፤

፪. በሕግ ለሌሎች አካላት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአዲስ አበባ እና ድሬዳዋ ከተማ ውስጥ በሚነሱና በሥራ ላይ ባሉ ሌሎች ሕጎች ለአውራጃና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች በተሰጡ በሌሎች የወንጀል ጉዳዮች።

ክፍል አምስት
ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶች

፲፮. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባር

፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በሕግ መሠረት የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ለማስተዳደር ኃላፊ ይሆናል።

፪. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፤

ሀ) የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ዳኞች ከፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና ከፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ጋር በመመካከር ይደለድላል፤ ሥራ ይሰጣል፤ ያስተዳድራል፤

ለ) ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞችን ከፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና ከፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶች ጋር በመመካከር ይቀጥራል፤

- 1) criminal cases specified under sub-Articles (1), (2), (3), (8) and (10) of article 4 hereof;
- 2) other criminal cases arising in Addis Ababa and Dire Dawa and falling under the jurisdiction of the High Court pursuant to other laws in force.

13. *Appellate Jurisdiction of the Federal High Court*
The Federal High Court shall have appellate jurisdiction over decisions of the Federal First Instance Court.

14. *Civil Jurisdiction of the Federal First Instance Court*
The Federal First Instance Court shall have jurisdiction over the following civil cases involving an amount not in excess of Birr five hundred thousand (500,000) or over civil cases the value of which cannot be expressed in money:

- 1) without prejudice to the jurisdictions of the Federal Supreme court and High court under Article 8 and sub-Article (2) of Article 11 hereof, federal civil cases submitted pursuant to articles 3 and 5 of this Proclamation;
- 2) without prejudice to judicial power vested in other organs by law, other civil cases arising in Addis Ababa and Dire Dawa.

15. *Criminal Jurisdiction of the Federal First Instance Court*
The Federal First Instance Court shall have jurisdiction over the following criminal cases:

- 1) criminal cases specified under sub-Articles (4) (5) (6) (7) and (9) of article 4 hereof;
- 2) without prejudice to judicial power vested in other organs by law, other criminal cases arising in Addis Ababa and Dire Dawa as well as other criminal cases under the jurisdictions of Awraja and Woreda Courts pursuant to other laws in force.

PART FIVE
The Presidents of Federal Courts

16. *Powers and Duties of the President of the Federal Supreme Court*

1) The President of the Federal Supreme Court shall be responsible for the administration of Federal Courts in accordance with the law.

2) Without prejudice to the generality of sub-Article (1) hereof, the President of the Federal Supreme Court shall:

- (a) in consultation with the Federal High Court and the Federal First Instance Court, place, assign and administer judges of Federal Courts;
- (b) in consultation with the Presidents of the Federal High Court and the Federal First Instance Court, employ personnel necessary for Federal Courts;

- ሐ) የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል ፣ ሲፀድቅም ሥራ ላይ ያውላል፤ የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን የዳኝነት ሥልጣን በውክልና ለሚሰሩ የክልል ፍርድ ቤቶች የበጀት ማካካሻ ጥያቄ ሲቀርብ አስተያየቱን ይሰጣል ፤
- መ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ መጽሔት እንዲዘጋጅ ያደርጋል ፤
- ሠ) ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች ሥራ በስታሲስቲክስ የተደገፈ መግለጫ እንዲዘጋጅ ያደርጋል ፤ የክልል ፍርድ ቤቶች የፌዴራል ጉዳዮችን አስመልክቶ ስለከናወኑት ተግባር በስታሲስቲክስ የተደገፈ ሪፖርት እንዲቀርብ ያደርጋል ፤
- ረ) የዳኞችና የሌሎች ሠራተኞች ትምህርትና ሥልጠና የሚካሄድ በትን ሁኔታ ያመቻቻል ፤
- ሰ) በክልል ስለሚታዩ የፌዴራል ጉዳዮች የመዝገብ አያያዝና ጠቅላላ አሠራር ከክልል ፍርድ ቤት ጋር በመመካከር የሚሻሻልበትን ሁኔታ ያመቻቻል ፤
- ሸ) ስለፌዴራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥራ አካሄድ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጥናታዊ ዘገባዎችን ያቀርባል ፤
- ቀ) ትምህርታዊ የሆኑ የዓመቱ ፍርዶችና ውሳኔዎች ተመርጠው እንዲታተሙ ያደርጋል ፤
- በ) የተከላካይ ጠበቆችን ቢሮ ያደራጃል ፤
- ተ) በሕግ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

፲፯. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት ፤

- ፩. በፕሬዚዳንቱ የሚመራለትን ሥራ ያከናውናል ፤
- ፪. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በማይኖርበት ጊዜ ፕሬዚዳንቱን ተክቶ ይሠራል ።

፲፰. ስለ ፌዴራል ክፍተኛ ፍርድ ቤትና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶች ሥልጣንና ተግባር

የየፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት፤

- ፩. ፍርድ ቤቱን ይወክላል ፤
- ፪. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በሚሰጠው መመሪያ መሠረት የፍርድ ቤቱን ሠራተኞች ያስተዳድራል፤
- ፫. ስለ ፍርድ ቤቱ በስታሲስቲክስ የተደገፈ መግለጫ እንዲዘጋጅ ያደርጋል ፤
- ፬. የፍርድ ቤቱን ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ያቀርባል ፤ ሲፈቀድም ሥራ ላይ ያውላል ፤
- ፭. ትምህርታዊ የሆኑ የዓመቱ ፍርዶችና ውሳኔዎች ተመርጠው ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እንዲላኩ ያደርጋል ፤
- ፮. ስለ ሥራው እንቅስቃሴ በየጊዜው ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሪፖርት ያቀርባል ፤
- ፯. በሕግ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል ።

ክፍል ስድስት

ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች አደረጃጀትና የዳኝነት ሥራ አካሄድ

፲፱. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞችና ሌሎች ሠራተኞች

- ፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ፕሬዚዳንት ፣ አንድ ምክትል ፕሬዚዳንት እንዲሁም ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ዳኞች ይኖሩታል ።
- ፪. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለሥራው የሚያስፈልጉ ሠራተኞች ይኖሩታል ።

- (c) prepare and submit to the House of Peoples' Representatives the work plan and budget of Federal Courts and implement same upon approval, forward his opinion on requests for budgetary subsidy to regional Courts exercising federal jurisdiction by delegation;
- (d) cause the publication of the law journal of the Federal Supreme Court;
- (e) cause the preparation of statements regarding the activities of Federal Courts and the submission of reports on the activities of regional courts concerning Federal cases, as supported by statistical data;
- (f) facilitate conditions for the education and training of judges and other personnel;
- (g) in consultation with Regional Courts, work out ways for improving the records management and general practices of Regional Courts as relating to federal cases heard thereat;
- (h) submit, to the House of Peoples' Representatives, researched reports on the judicial activities of Federal Courts;
- (i) cause the selection and publication of instructive judgements and decisions of the year;
- (j) organize the public defence office;
- (k) perform such other duties as may be entrusted to him by law.

17. The Vice-President of the Federal Supreme Court

The Vice-President of the Federal Supreme Court shall:

- 1) discharge duties to be assigned to him by the President;
- 2) serve in the President's stead, while he is absent.

18. Powers and Duties of the Presidents of the Federal High Court and First Instance Court

The President of each Court shall:

- 1) represent the court;
- 2) administer personnel of the Court subject to directives to be given by the President of the Federal Supreme Court;
- 3) cause the preparation of statements, supported by statistical data, regarding the activities of the Court;
- 4) prepare and submit to the President of the Federal Supreme Court the work plan and budget of the Court and implement same upon approval;
- 5) cause the selection, and submission to the President of the Federal Supreme Court, of instructive judgements and decisions of the year;
- 6) submit to the President of the Federal Supreme Court periodic reports on the activities of the Court;
- 7) perform such other duties as may be entrusted to him by law.

PART SIX

Federal Court Structure and the Administration of Justice

19. Judges and Other Personnel of the Federal Supreme Court

- 1) The Federal Supreme Court shall have a President, a Vice-President and the necessary judges.
- 2) The Federal Supreme Court shall have the personnel necessary for its function.

፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች

- ፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከተሉት ችሎቶች ይኖሩታል፤
 - ሀ) የፍትሐ ብሔር ችሎት
 - ለ) የወንጀል ችሎት ፤ እና
 - ሐ) የሥራ ክርክር ችሎት ።
- ፪. በእያንዳንዱ ችሎት አንድ ሰብሳቢና ሁለት ዳኞች ሆነው ያስችላሉ ።
- ፫. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በማናቸውም ችሎት ሰብሳቢ ሆኖ ሊሠራ ይችላል።

፭. ከአምስት ያላነሱ ዳኞች ስለሚሰየሙበት ችሎት

- ፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በራሱ አነሳሽነት ወይም በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎት አሳሳቢነት ወይም ከተከራካሪ ወገኖች ባንዱ ጥያቄ ሲቀርብለት አንድን ጉዳይ ከአምስት ያላነሱ ዳኞች ተሰይመው እንዲያዩት ለማድረግ ይችላል ።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ ቀጥሎ የተዘረዘሩት ጉዳዮች የሚታዩት ከአምስት ያላነሱ ዳኞች በተሰየሙበት ችሎት ይሆናል ፤
 - ሀ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ የሚያዩ ያቸው ጉዳዮች ፤
 - ለ) በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች መካከል መሠረታዊ የሆነ የትርጉም ልዩነት የተፈጠረበትን ሕግ የሚመለከቱ ጉዳዮች ሲከሰቱ ፤
 - ሐ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲ የተጠቀሱት ጉዳዮች በሰበር እንዲሰሙ ሲወሰን ።

፮. የሰበር አቤቱታ አቀራረብ ሥነ ሥርዓት

- ፩. አንድ ውሳኔ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲ መሠረት በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሰበር የሚሰማው አስቀድሞ ሦስት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች የተሰየሙበት ችሎት ውሳኔው ለሰበር የሚያበቃ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት ብሎ ሲወስን ነው ።
- ፪. ጉዳዩ በሰበር እንዲታይለት የሚፈልግ አቤቱታ አቅራቢ ጉዳዩ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት የሚልበትን ምክንያት በማመልከቻው ላይ በዝርዝር ጽፎ ማቅረብ አለበት ።
- ፫. አቤት ባዩ ከማመልከቻው በተጨማሪ ይግባኝ የተባለበትን ውሳኔና የበታች ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅጂዎችን ማቅረብ አለበት።
- ፬. የሰበር ጥያቄ ማመልከቻ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መቅረብ የሚገባው የሰበር ጥያቄ በሚቀርብበት ጉዳይ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ በተሰጠ በዘጠና ቀን ውስጥ ይሆናል ።

፯. የፌዴራል ከፍተኛና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ችሎቶች

- ፩. የፌዴራል ከፍተኛና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች፤
 - ሀ) የፍትሐ ብሔር ችሎት ፤
 - ለ) የወንጀል ችሎት ፤ እና
 - ሐ) የሥራ ክርክር ችሎት ፤
 ይኖራቸዋል ።
- ፪. በእያንዳንዱ ችሎት አንድ ሰብሳቢና ሁለት ዳኞች ሆነው ያስችላሉ ።

20. Divisions of the Federal Supreme Court

- 1) The Federal Supreme Court shall have:
 - (a) a Civil Division;
 - (b) a Criminal Division; and
 - (c) a Labour Division.
- 2) There shall sit a presiding judge and two other judges, in each division.
- 3) The President or the Vice-President of the Federal Supreme Court may preside over any division.

21. Division with not less than Five Judges

- 1) The President of the Federal Supreme Court may on his own initiative or suggestion by a division of the Federal Supreme Court or where one of the parties so petitions direct a case to be heard by a division with not less than five judges sitting.
- 2) Without prejudice to the provisions of sub-Article (1) of this Article, the following cases shall be heard by a division with not less than five judges sitting:
 - (a) cases falling under the first instance jurisdiction of the Federal Supreme Court;
 - (b) cases relating to a provision of law having caused a fundamental difference in interpretation amongst divisions of the Federal Supreme Court;
 - (c) cases referred to under article 10 of this Proclamation, where determined that they be heard in cassation.

22. Application Procedure for Cassation

- 1) A decision shall be heard in cassation by the Federal Supreme Court, pursuant to article 10 herein, subject to prior ruling as to the existence of fundamental error of law qualifying for cassation, by a division wherein three judges of the Federal Supreme Court sit.
- 2) The applicant for a hearing in cassation shall state the reasons for alleging the decision to contain a fundamental error of law.
- 3) The applicant shall together with his application submit a copy of the decision protested and of the decisions of lower courts.
- 4) An application for a hearing in cassation shall be made to the Federal Supreme Court within 90 days from the date on which the final decision protested is rendered.

23. Divisions of the Federal High Court and First Instance Court

- 1) The Federal High Court and the Federal First Instance Court shall have:
 - (a) a Civil Division;
 - (b) a Criminal Division; and
 - (c) a Labour Division.
- 2) There shall sit a presiding judge and two other judges, in each division.

፫. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት የፍርድ ቤቶቻቸው ችሎቶች ሰብሳቢ ሆነው ሊሰሩ ይችላሉ ።

፳፬. ስለማስቻያ ሥፍራ

፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የማስቻያ ሥፍራ አዲስ አበባ ይሆናል ።

፪. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤቶችና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የማስቻያ ሥፍራ በአዲስ አበባ ከተማ ፣ በድሬዳዋ ከተማ እና በሌሎች መንግሥቱ አንቀጽ ፸፰ (፪) በሚወሰነው መሠረት ይሆናል ።

፫. በየትኛውም እርከን ላይ የሚገኝ የፌዴራል ፍርድ ቤት ቀልጣፋ ፍትሕ ለመስጠት አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ለዳኝነት ሥራ በተመደበለት ክልል ወይም አካባቢ በማንኛውም ስፍራ ተዘዋውሮ ሊያስችል ይችላል ።

፳፭. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ

፩. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የችሎት ቋንቋ አማርኛ ይሆናል።

፪. የአማርኛ ቋንቋ ለማይችል ባለጉዳይ ፍርድ ቤቱ አስተርጓሚ ይመድብለታል ።

፳፮. በግልጽ ችሎት ስለማስቻል

፩. ፍርድ ቤቶች ለሕዝብ ግልጽ በሆነ ሁኔታ ያስችላሉ ።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ቢኖርም፣ ለዳኝነት አሠራር አግባብነት ያላቸው የሥነ ሥርዓት ሕጎች እንደተጠበቁ ሆነው ፣ ከዚህ ቀጥሎ የተመለከቱት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ በዝግ ችሎት ያስችላሉ ፤

ሀ) ለሕዝብና ለመንግሥት ሰላምና ፀጥታ አስፈላጊ ሲሆን ፣ ወይም

ለ) ለሕዝብ መልካም ጠባይ ወይም ግብረገብነት ሲባል አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ።

፳፯. የዳኞች ከችሎት መነሳት

፩. አንድ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ ከዚህ ቀጥሎ ከተመለከቱት ምክንያቶች በአንዱ ከችሎት ይነሳል ፤

ሀ) ዳኛው ከተከራካሪዎቹ ከአንደኛው ወገን ወይም ከጠበቃው ጋር የሥጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው እንደሆነ ፤

ለ) ዳኛው ከተከራካሪዎቹ የአንደኛው ወገን ሞግዚት፣ ነገረ ፈጅ ወይም ጠበቃ በሆነበት ጉዳይ ላይ የተነሳ ክርክር የሆነ እንደሆነ ፤

ሐ) ዳኛው ክርክር የተነሳበትን ጉዳይ አስቀድሞ በዳኝነት ወይም በዕርቅ መንገድ ያየው ወይም የሚያውቀው ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ፤

መ) ዳኛው ከተከራካሪዎቹ ወገኖች ከአንደኛው ወይም ከጠበቃው ጋር በፍርድ ቤት የተያዘ ክርክር ወይም መግት ያለው እንደሆነ ፤

ሠ) ከዚህ በላይ ከ(ሀ) እስከ (መ) ከተመለከቱት ምክንያቶች ውጭ ትክክለኛ ፍትሕ አይሰጥም የሚያሰኝ ሌላ በቂ ምክንያት ሲኖር ።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ዳኛው በችሎት ላይ ሊቀመጥ የማይገባው መሆኑን ሲያውቅ ከችሎት ተነስቶ ሌላ ዳኛ መተካት አለበት ።

፳፰. ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ ስለማመልከት

፩. ከተከራካሪዎች አንደኛው በአንቀጽ ፳፯ በተዘረዘሩት ምክንያቶች መሠረት አንድ ዳኛ ከችሎት መነሳት የሚገባው መስሎ የታየው እንደሆነ እንዲነሳለት ለፍርድ ቤቱ ማመልከቻ ማቅረብ ይችላል ።

3) The President and Vice-President of the Federal High Court may preside over any division of their respective Courts.

24. Place of sittings

1) The Federal Supreme Court shall sit in Addis Ababa.

2) The Federal High Court and the Federal First Instance Court shall sit in Addis Ababa, Dire Dawa and in such other places as may be determined in accordance with Article 78 (2) of the Constitution.

3) A Federal Court of any level may, where it finds it necessary for the efficient rendering of justice, hold circuit hearings in any place within the Region or area designated for its jurisdiction.

25. Working Language of Federal Courts

1) Amharic shall be the working language of Federal Courts.

2) The Court shall provide an interpreter to a party who does not understand Amharic.

26. Open Hearing

1) All cases shall be heard in open court.

2) Notwithstanding the provisions of sub-Article (1) hereof and without prejudice to procedural laws relevant to adjudication, cases may be heard in camera in consideration of the following:

- (a) public and state safety and security; or
- (b) public morality and decency.

27. Withdrawal of Judges

1) No judge of a Federal Court shall sit in any case where:

- (a) he is related to one of the parties or the advocate thereof by consanguinity or by affinity;
- (b) the dispute relates to a case in which one of the parties is a person for whom he acted as tutor, legal representative or advocate;
- (c) he has previously acted in some capacity in connection with the case or the subject matter of the dispute;
- (d) he has a case pending in court with one of the parties or the advocate thereof;
- (e) there are sufficient reasons, other than those specified under sub-Article (1) (a) to (d) hereof, to conclude that injustice may be done.

2) The judge concerned shall withdraw as soon as he is aware that he should not sit, in accordance with sub-Article (1) hereof, and shall be replaced by another judge.

28. Application for Removal of a Judge

1) Where a party to a case is of the opinion that a judge should not sit for one of the reasons specified in Article 27 hereof, he shall submit a written application to the court requesting that the judge be removed.

- ፪. ማመልከቻው የሚቀርበው ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ወይም ማመልከቻ ለማቅረብ ምክንያት መኖሩን አመልካቹ እንዳወቀ ወዲያውኑ መሆን አለበት ።
- ፫. አንድ ዳኛ ብቻውን የሚያስችል ከሆነ ከችሎት ስለመነሳት የሚቀርብለትን ማመልከቻ ተመልክቶ ጥያቄውን የተቀበለው እንደሆነ ከችሎት ይነሳል ። ጥያቄውን ያልተቀበለው እንደሆነ ግን በዚያው ፍርድ ቤት በሚገኝ ሌላ ችሎት ፣ ሌላ ችሎት ከሌለ የዚህኑ ፍርድ ቤት ውሳኔ ይግባኝ በሚያየው ፍርድ ቤት እንዲወሰን ማስተላለፍ አለበት ።
- ፬. ከችሎት እንዲነሳ ማመልከቻ የቀረበበት ዳኛ ከሌሎች ዳኞች ጋር በሚያስችልበት ጊዜ ከሆነ ማመልከቻ የቀረበበት ዳኛ በሌለበት በቀረው ዳኛ ወይም ዳኞች ማመልከቻው ውሳኔ ያገኛል ።
- ፭. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) እና (፬) መሠረት የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻና ይግባኝ የማይባልበት ይሆናል ።
- ፮. የሚሰጠውን ማናቸውንም ውሳኔ ዳኛው ወዲያውኑ መፈጸም አለበት ።

፳፱. ማመልከቻው ስለሚያስከትለው ኪሣራ

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፰ መሠረት ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ የሚቀርበው ማመልከቻ ያስከተለው ኪሣራ ከዋናው ነገር ኪሣራ ጋር ይጠቃለላል ። ነገር ግን ፍርድ ቤቱ ማመልከቻውን ተገቢ አይደለም በማለት ሳይቀበለው ከቀረ የዋናውን ነገር ውጤት ሳይመለከት ኪሣራውን የሚከፍለው ማመልከቻውን ያቀረበው ሰው ይሆናል ።

፴. በቂ ምክንያት ሳይኖር የሚቀርብ ማመልከቻ ስለሚያስከትለው ቅጣት

ከተከራካሪዎቹ አንደኛው ወገን ዳኛው ከችሎት እንዲነሳለት ያቀረበው ማመልከቻ በቂ ምክንያት ሳይኖረው የቀረ እንደሆነ ፍርድ ቤቱ ማመልከቻውን ውድቅ አድርጎ በአመልካቹ ላይ እስከ አምስት መቶ (፭፻) ብር መቀጫ ሊጥልበት ይችላል ።

**ክፍል ሰባት
ስለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ጉባዔ**

፴፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ጉባዔ

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ጉባዔ (ከዚህ በኋላ “ጉባዔው” እየተባለ የሚጠራ) ይኖረዋል።

፴፪. የጉባዔው አባላት

- ፩. የጉባዔው አባላት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ፣ ምክትል ፕሬዚዳንት ፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች ፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶችና የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶች ይሆናሉ ።
- ፪. በጉባዔው ላይ የፍትሕ ሚኒስትር ይሳተፋል ፣ ሆኖም ድምጽ የመስጠት መብት አይኖረውም ።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ያልተጠቀሱ ዳኞች እና አግባብ ያላቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችን ፣ ማኅበራትን ፣ ደርጅቶችን ፣ የሕግ ፋክልቲዎችን እና የሳይንስ ተቋሞችን የሚወክሉ ሰዎች ወይም ሌሎች ግለሰቦች በጉባዔው እንዲሳተፉ ሊጋበዙ ይችላሉ ፣ ሆኖም ድምጽ የመስጠት መብት አይኖራቸውም ።

- 2) The application shall be made before the trial opens or soon after the party becomes aware of the reason for making such an application.
- 3) Where the judge is sitting alone he shall, after considering the application, either withdraw or refer the matter for decision to another division of the same court or, where there is no other division, to the court in which appeal lies from the decision of his court.
- 4) Where the judge is sitting with other judges, he shall withdraw and the remaining judge or judges shall hear the application and give a decision thereon.
- 5) A decision given under sub-Articles (3) and (4) hereof shall be final and subject to no appeal.
- 6) A judge shall forthwith comply with a decision given under this Article.

29. Costs of Application

The costs of application under Article 28 hereof shall form part of the costs in the case. Where the application is dismissed, however, the costs shall be borne by the applicant irrespective of the outcome of the case.

30. Penalty for Application Without Good Cause

Where a party makes an application under Article 28 hereof without good cause the court may, in addition to dismissing the application, impose a fine not exceeding Birr five hundred (500).

PART SEVEN

The Plenum of the Federal Supreme Court

31. Plenum of the Federal Supreme Court

The Federal Supreme Court shall have a Federal Supreme Court Plenum (hereinafter “the Plenum.”)

32. Members of the Plenum

- 1) The members of the Plenum shall be the President, the Vice-President and judges of the Federal Supreme Court, the Presidents of the Federal High Court and the Federal First Instance Court and the Presidents of Regional Supreme Courts.
- 2) The Minister of Justice shall participate in the sessions of the Plenum without, however, having the right to vote.
- 3) Judges not referred to under sub-Article (1) hereof and representatives of appropriate government offices, associations, organizations, law faculties, and scientific institutions or other individuals may be invited to participate in the Plenum without, however, having the right to vote.

፴፫. የጉባዔው ሥልጣንና ተግባር

- ጉባዔው ከዚህ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባሮች ይኖሩታል፤
- ፩. በዳኝነት ሥራ አስተዳደር ረገድ ባጋጠሙ ችግሮች ላይ ተወያይቶ መፍትሔ መስጠት፤
- ፪. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት አሠራርን ለማሻሻል የሚረዱ መመሪያዎችና ውሳኔዎችን ማላለፍ፤
- ፫. አዳዲስ ሕጎች እንዲወጡ ወይም ነባር ሕጎች እንዲሻሻሉ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሃሳብ ማቅረብ፤
- ፬. የዳኝነት ሥራ አካሄድን ለማቀላጠፍና ለማጠናከር የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን፤ እና
- ፭. ለጉባዔው ሥራ አፈፃፀም አስፈላጊውን ደንብ ማውጣት።

፴፬. የጉባዔው አሠራር

- ፩. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት የጉባዔው ሰብሳቢ ይሆናል።
- ፪. ጉባዔው የራሱን ፀሐፊ ይመድባል።
- ፫. ጉባዔው በዓመት አንድ ጊዜ ይሰበሰባል፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ ሰብሰባም መጥራት ይችላል።
- ፬. ከጉባዔው አባላት ሁለት ሦስተኛው ከተገኙ ምልዓተ ጉባኤ ይሆናል። ውሳኔ በድምጽ ብልጫ ይሰጣል፤ ድምጽ እኩል ለእኩል በተከፈለ ጊዜ የጉባዔው ሰብሳቢ ወሳኝ ድምጽ ይኖረዋል።

**ክፍል ስምንት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

፴፭. የፍርድ ቤት ውሳኔዎችና ትዕዛዞች

- ፩. በማናቸውም ደረጃ የሚገኙ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸው ውሳኔዎችና ትዕዛዞች በክልል ፍርድ ቤቶች እንዲፈጸሙ የፌዴራሉ ፍርድ ቤቶች ማዘዝ ይችላሉ።
- ፪. አንድን ጉዳይ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የክልል ወይም የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ሥልጣናትን ነው ብለው የያዙት ወይም ሥልጣናትን አይደለም ብለው የመለሱት እንደሆነ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተገቢውን ትዕዛዝ መስጠት ይችላል።

፴፮. በፍርድ ቤት በመታየት ላይ ስላሉ ጉዳዮች

ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት በማዕከላዊ ፍርድ ቤቶች እንዲሁም በክልል ፲፬ እና በድሬዳዋ ፍርድ ቤቶች በመታየት ላይ ያሉ ጉዳዮች በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት ሥልጣን ወዳላቸው የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ተዛውረው ይታያሉ።

፴፯. የተሻሩ ሕጎችና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

- ፩. የማዕከላዊ የሽግግር መንግሥት ፍርድ ቤቶችን ለማቋቋም የወጣው አዋጅ ቁጥር ፵/፲፱፻፹፭ (እንደተሻሻለ) በዚህ አዋጅ ተሸሯል።
- ፪. ይህን አዋጅ የሚቃረን ወይም በዚህ አዋጅ የተሸፈኑ ጉዳዮችን የሚመለከት ማናቸውም ሕግ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

33. Powers and Duties of the Plenum

The Plenum shall have the following powers and duties:

- 1) to deliberate on problems encountered in the administration of justice and work out remedies thereto;
- 2) to examine and approve directives and decisions that help improve the judicial practices of Federal Courts;
- 3) to submit proposals to the House of Peoples' Representatives for the enactment of new laws or the amendment of existing ones;
- 4) to perform such other functions as help to make the judiciary efficient and strong; and
- 5) to issue regulations necessary for the proper carrying out of its duties.

34. Working Procedure of the Plenum

- 1) The President of the Federal Supreme Court shall be the Chairman of the Plenum.
- 2) The Plenum shall designate its own Secretary.
- 3) The Plenum shall convene once a year; additional meetings may be called as necessary.
- 4) Two-thirds of members of the Plenum shall constitute a quorum. Decisions shall be adopted by a majority vote; in case of a tie, the Chairman shall have a casting vote.

**PART EIGHT
Miscellaneous Provisions**

35. Decisions and Orders of Federal Courts

- 1) Federal Courts of any level may order that decisions and orders given by them be enforced by Regional Courts.
- 2) Where two or more Regional or Federal Courts claim or disclaim jurisdiction over a case, the Federal Supreme Court shall give the appropriate order thereon.

36. Pending Cases

Cases pending in Central Courts as well as in the Courts of Region 14 and Dire Dawa, prior to the coming into force of this Proclamation, shall be transferred to the Federal Courts having jurisdiction pursuant to provisions herein.

37. Repealed and Inapplicable Laws

- 1) The Central Government Courts Establishment Proclamation No. 40/1993 (as amended) is hereby repealed.
- 2) Any law inconsistent or dealing with matters provided for under this Proclamation shall be inapplicable.

፴፰. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከየካቲት ፯ ቀን ፲፱፻፹፰ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ የካቲት ፯ ቀን ፲፱፻፹፰ ዓ.ም

ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፕሬዚዳንት

38. *Effective Date*

This Proclamation shall come into force as of the 15th day of February, 1996.

Done at Addis Ababa, this 15th day of February, 1996.

NEGASO GIDADA (DR.)

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA

በርግና ሰላም ግተግያ ድርጅት ታተመ
BERHANENA SELAM PRINTING ENTERPRICE